
Onderwerp	:	Gesprek Forum voor Democratie en de verkenner
Datum	:	20 maart 2026
Aanwezigen	:	Gerarda van Harten en Huibert van Silfhout (Forum voor Democratie) Jan Jacob van Dijk (informatuur) en Monique Jongenburger (ondersteuning)

Hoofdpijnen uit het gesprek

- De kiezer heeft een duidelijke beweging naar rechts gemaakt en dat moet wat betreft Forum voor Democratie ook terugkomen in de coalitie. Hun voorkeurscoalitie bestaat uit SGP, FVD, VVD en GemeenteBelangen (21 zetels). Deze partijen zijn allemaal gegroeid of stabiel gebleven en maken de groei van rechts zichtbaar.
- Forum voor Democratie kiest bij voorkeur voor samenwerking met partijen die een duidelijke conservatieve koers varen en die lokaal zelfstandig besluiten kunnen nemen, zonder gebonden te zijn aan landelijke politieke agenda's.
- Belangrijke thema's voor de partij zijn de spreidingswet, het beheer van de wolf en het houden van referenda om de stem van het volk beter te laten horen. Ze vragen aandacht voor de manier waarop participatie plaatsvindt.
- De partij geeft aan er constructief in te zitten en de stem van het volk terug te willen brengen in de raad. Ze benadrukken dat ze een stabiele partij zijn, die hoopt de kans te krijgen om deel te nemen aan de coalitie.

Schriftelijke inbreng van de partij

1. Hoe duidt uw fractie de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen?

De SGP heeft winst geboekt dankzij haar betrouwbare imago en bestuurlijke stabiliteit. Een deel van de niet-SGP-kiezers heeft daarom op deze partij gestemd. Deze winst komt grotendeels ten koste van de ChristenUnie. FVD heeft vooral stemmen gewonnen van Burgerbelangen. De landelijke ontwikkelingen rond de Spreidingswet, mogelijke komst van AZC's en het landelijke momentum van FVD hebben hierbij een belangrijke rol gespeeld. De kiezer wil meer rechts, minder links.

Gemeentebelangen en VVD zijn gegroeid in lijn met de landelijke trend van 'fatsoenlijk rechts' (JA21). Mens en Milieu verloor stemmen aan de Partij voor de Dieren. DPE geeft geen duiding; mogelijk is de achterban thuisgebleven. De ChristenUnie heeft fors verloren, conform de landelijke trend, en verliest kiezers aan de SGP.

Conclusie: De uitslag laat zien dat de kiezer opschuift naar rechts. Er is minder draagvlak voor vergaand klimaat- en stikstofbeleid en meer behoefte aan grip op veranderingen in de leefomgeving. De zorgen over landelijke thema's zoals immigratie en de lokale gevolgen daarvan – met name de komst van AZC's – spelen hierbij een grote rol. De kloof tussen stad en platteland en tussen Den Haag en de regio wordt als groter ervaren. Dit verklaart mede waarom D66 niet groeit en PvdA/GroenLinks verliest. Het CDA behoudt zijn positie door het blijvende boeren- en middenveldprofiel.

Indien er meer AZC's komen of meer landbouwgrond wordt ingezet voor natuurcompensatie of zonnevelden, zal de kiezer naar verwachting verder naar rechts opschuiven.

2. Wat is uw voorkeurscoalitie voor de komende bestuursperiode?

De voorkeur gaat uit naar een coalitie van SGP – FVD – VVD – Gemeentebelangen. Varianten zijn mogelijk, bijvoorbeeld met de ChristenUnie in plaats van de VVD. De inhoud is leidend. Een akkoord op hoofdpijnen, vrije onderwerpen of zelfs een minderheidscoalitie zijn bespreekbaar.

3. Welke rol ziet uw fractie voor zichzelf in de onderhandelingen?

De fractie staat inhoudelijk dicht bij de SGP en kent een grote overlap. De SGP kan daarom een belangrijk deel van de onderhandelingen namens FVD voeren. De fractie wil een constructieve en serieuze rol spelen en is bereid verantwoordelijkheid te nemen.

4. Welke vraagstukken zouden volgens uw fractie centraal moeten staan in de onderhandelingen?

- Uitvoering van de Spreidingswet en mogelijke komst van AZC's.
- Woningbouw: type woningen, bouwhoogtes, duurzaamheidseisen en voorrang voor eigen inwoners.
- Energie en ruimtelijke ordening: windmolens, zonnevelden, natuurcompensatie en uitkoop van boeren.
- Beheer van de wolf.

5. Zijn er onderwerpen waarover uw fractie bindende afspraken wil maken? Zo ja, welke dan?

Er zijn geen onderwerpen die op voorhand bindend moeten worden vastgelegd. Wel blijft de fractie trouw aan haar kernpunten, waaronder:

- maximaal inzetten op beheer van de wolf;
- het tegengaan van AZC's;
- het mogelijk maken van bindende referenda;
- beperkte ruimte voor compromissen op stikstof- en energie(transitie)beleid.

6. Zijn er partijen of standpunten waarvan u op voorhand aangeeft dat deze een belemmering vormen voor samenwerking?

Er zijn geen partijen of standpunten die op voorhand een belemmering vormen.

7. Uit hoeveel collegeleden ziet uw fractie het college idealiter bestaan?

5-6 wethouders.

8. Heeft uw fractie een potentiële kandidaat-wethouder, mocht deelname aan het college aan de orde zijn?

Er is geen vooraf aangewezen kandidaat, maar binnen de fractie zijn capabele personen beschikbaar. Dit kan intern worden besproken indien deelname aan het college aan de orde is.

9. Wie zou, indien uw fractie wordt uitgenodigd voor deelname aan de formatiefase, namens uw fractie deelnemen aan de onderhandelingen?

De fractievoorzitter neemt deel aan de onderhandelingen, eventueel aangevuld met een tweede persoon met inhoudelijke expertise.

10. Welke overige punten wil uw fractie graag bespreken? Bijvoorbeeld met betrekking tot de onderlinge verhoudingen.

De fractie begrijpt dat vertrouwelijkheid nodig is om tot een formatie te komen en om informeel met elkaar te kunnen spreken. Tegelijkertijd wil zij zo transparant mogelijk zijn richting de kiezer. Onderhandelingen hoeven niet openbaar te zijn, maar er moet worden gestreefd naar maximale openheid en minimale geheimhouding.

Betrouwbaarheid, integriteit en bestuurlijke zorgvuldigheid zijn essentieel voor een goed functionerend college.